

Yrkeshögskolan

OMRÅDESANALYS 2025

Trä- och möbelproduktion

Myndigheten för yrkeshögskolan

Innehållsförteckning

Inledning	3
Innehåll	4
Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar	4
Avstämningar	4
Yrkeshögskolans statistik	5
Bedömning av platsernas utveckling	5
Trä- och möbel-produktion	6
Utfall ansökan YH-program 2024	7
Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program	8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt	10
Regionalt utbud och regional efterfrågan	13
Bedömning av utveckling för nya platser inom YH-program med start från 2026	15
Definitioner	16

Inledning

Det här är ett analysunderlag som visar hur myndigheten ser på utbildningarnas resultat, efterfrågan på kompetens och utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar som har en koppling till varandra.

I underlaget presenteras statistik avseende pågående och beviljade utbildningsplatser, resultat för en utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar samt information om efterfrågan. Varje presentation avslutas med en bedömning av hur myndigheten ser på utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning och hur många platser som kan beviljas för start.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas, att det kan finnas skillnader gentemot bedömningen och den efterfrågan på kompetens som finns. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också påverka och som leder till att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målsättningen med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Underlaget kan både hänvisas till inför det att en ansökan öppnar och vid bedömning och kan förhoppningsvis bidra till att skapa en röd tråd från den enskilda ansökan till myndighetens

beslut. Det är värt att understryka att bedömningen av en utbildningsansökan väger in fler faktorer än just områdesanalyserna.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- Utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- Resultat från genomförda utbildningar
- Beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- Regionalt utbud och regional efterfrågan
- Bedömning av nya platser

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från *Svensk utbildningsnomenklatur* (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som "övriga" utbildningsinriktningar. Dessa övriga SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i några av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på arbetsmarknadens utveckling.

Avstämningar

I framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan bidra till att ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå, när så har varit möjligt.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns mycket statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- outnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Det som är särskilt relevant att visa i detta sammanhang är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet beviljade utbildningar är placerade. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivet lämplig regional placering och den regionala efterfrågan är en viktig aspekt vid beviljandet av nya platser.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt outnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Bedömning av platsernas utveckling

Det nya underlaget avslutas med en bedömning av hur antalet platser per utbildningsinriktning kommer att utvecklas och hur många platser som kan beviljas för start hösten 2026 och våren 2027.

Bedömningen är inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli lägre eller högre än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer såsom bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan alla utbildningsinriktningar.

Trä- och möbel- produktion

Den här områdesanalysen omfattar några av de utbildningsinriktningar som bidrar till trä- och möbelbranschens kompetensförsörjning.

Trätekniker, industriell

SUN-KOD
543ca

Trähusprojektör

SUN-KOD
582da

Utfall ansökan YH-program 2024

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
Trätekniker, industriell	2	1
Trähusprojektör	1	0

Källa: MYH.

**Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår.
Färgmarkeringen visa vilka år som kommande beslut kan påverka.**

Utbildningsinriktningar	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Trätekniker, industriell	16	26	26	26	26	
Trähusprojektör	50	30	50	50		

Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökan 2025 påverkar i huvudsak slutåren 2028 och framåt. Detta beroende på utbildningarnas längd. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökanstillfälle och på så vis byggs utflödet på framåt.

Utbildningsinriktningarna automationstekniker, CNC-tekniker och produktionstekniker är också viktiga kompetensområden för trä- och möbelindustrin. Utbud och resultat för dessa redovisas i sin helhet i områdesanalysen *Industriell produktion*, men berörs även i denna områdesanalys utifrån trä- och möbelindustrins kompetensbehov.

YH-flex

Utöver ovanstående platser fanns vid tidpunkten för områdesanalysens publicering fem platser 2025 inom YH-flex för trähusprojektör.

Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program

Examensgraden de tre senaste slutåren.

Utbildningsinriktningar	2021	2022	2023
Trätekniker, industriell	62 %	75 %	86 %
Trähusprojektör	100 %	67 %	70 %
Totalt för yrkeshögskolan	70 %	68 %	68 %

Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2021–2023 sammanräknat).

Utbildningsinriktningar	Andel i arbete, procent	Överensstämmelse arbete – utbildning		
		Helt/till största delen, procent	Till viss del, procent	Inte alls, procent
Trätekniker, industriell	87 ± 9	..	..	..
Trähusprojektör	72 ± 12	..	..	..
Totalt för yrkeshögskolan	88 ± 0	65 ± 0	25 ± 0	11 ± 0

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.

Källa: MYH.

Andel outnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	2022	2023	2024
Trätekniker, industriell	53 %	56 %	43 %
Trähusprojektör	16 %	17 %	6 %
Totalt för yrkeshögskolan	12 %	11 %	9 %

Källa: MYH.

Reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden för industriell trätekniker har glädjande nog ökat de tre senaste åren och ligger nu högt över yrkeshögskolans genomsnitt. Examensgraden för trähusprojektör låg strax över genomsnittet vid senaste mätningen.

Resultatet för andel i arbete för industriell trätekniker ligger i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan sett över den senaste treårsperioden medan trähusprojektör ligger under genomsnittet.

De tilldelade platserna för trähusprojektör har nyttjats nästan fullt ut det senaste året. Däremot uppvisar industriell trätekniker en mycket hög andel outnyttjade platser.

Slutsats

Det förhållandevis låga resultatet för trähusprojektör avseende andel i arbete har troligen sin förklaring i lågkonjunkturen, som har drabbat trähusindustrin hårt.

Den höga andelen outnyttjade platser för industriell trätekniker leder till att branschen inte får den kompetensförsörjning som behövs.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

Trä- och möbelindustrin är viktig för bostadsbyggandet i Sverige. Ökat byggande i trä med efterfrågan på produkter från trä- och möbelindustrin till husbyggnad, inredning och renovering som ett klimatsmart material är en drivkraft för branschens utveckling.

Grundläggande gymnasieprogram för arbete i branschen är det industritekniska programmet, hantverksprogrammet med inriktning finsnickeri samt andra yrkestekniska program såsom bygg- och anläggningsprogrammet och el- och energiprogrammet. Gymnasiekompetens utgör oftast ett krav i rekryteringar men högre teknisk utbildning alternativt yrkeshögskola väntas öka i betydelse.

Att hitta erfarna yrkesarbetare med rätt kompetens beskrivs av branschorganisationen Trä- och möbelföretagen (TMF) som en utmaning för företagen. Kunskap om effektiv produktion, automation och robotisering kopplad till hantverket är viktigt. Många företag tar in utbildad personal som tränas till att utföra ett visst arbetsmoment, men som saknar kunskaper för att kunna bidra till utveckling av produktionsprocesser och utvärdera felaktigheter som genererar kvalitetsproblem. Branschen är i stort behov av kompetens och även hantverksutbildade inom exempelvis byggnadsvård, tapetsering, sadelmakeri och trähantverk är enligt TMF attraktiva för anställning inom trä- och möbelindustrin. Dessa utbildningsinriktningar finns beskrivna i områdesanalysen *Hantverk och lärling*. TMF bedömer att branschen behöver cirka 900 medarbetare på tre års sikt totalt sett, varav cirka hälften behöver komma från yrkeshögskolan.

Flertalet av TMF:s cirka 650 medlemsföretag är små, tre fjärdedelar av företagen har under 40 anställda. Många är lokaliserade på mindre orter runtom i Sverige. Branschen kan delas upp i tre områden: trähus, möbler samt byggnadssnickerier som trappor, fönster och dörrar. Vanligt förekommande yrkesroller som efterfrågas av medlemsföretagen är maskinsnickare, CNC-operatörer/programmerare, elektriker, möbelsnickare, ingenjörer och konstruktörer.

Det finns också en efterfrågan på mer generella yrkesroller i branschen. Detta framgår av uppgifter från den dashboard som hör till Industrirådets rapport *Industrins kompetensbehov 2024–2027* (2024). De yrkesroller som efterfrågas i lite större omfattning under en treårsperiod och som kan utbildas via yrkeshögskolan, är följande:

- Säljare, 772
- Inköpare, 300
- Redovisningsekonomer, 233
- Data, drifttekniker, 227
- Logistiker, 168
- Mjukvaru- och systemutvecklare, 96
- Kommunikatörer, 88

I avstämning med myndigheten framför TMF även behov av hållbarhetssamordnare. Det uppkomna behovet beror på att företag numera behöver kunna uppvisa produkters hållbarhetsprestanda för beställare.

Områdesanalysen går nu närmare in på de specifika utbildningsinriktningar som bidrar till branschens kompetensförsörjning.

Utbildningsinriktningarna CNC-tekniker och industriell trätekniker

Utbildningsinriktningen CNC-tekniker leder till arbete som maskinoperatör i olika typer av industrier, däribland trä- och möbelindustrin. Arbetsuppgifterna handlar om att ställa in hel- och halvautomatiska träbearbetningsmaskiner för hyvling, fräsning och svarvning. Enligt *Industrins kompetensbehov 2024–2027* behövs det 675 CNC-operatörer enbart inom trä- och möbelbranschen de närmaste tre åren. För en stor del av kompetensbehoven kan det räcka med gymnasial kompetens. Yrkeshögskolan kan också bidra med viss kompetensförsörjning men då utifrån en mer kvalificerad nivå.

Den industriella utbildningsinriktningen trätekniker leder till arbete som maskinsnickare. En maskinsnickare tillverkar träprodukter som möbler, inredningssnickerier, dörrar och fönster. Enligt *Industrins kompetensbehov 2024–2027* behöver trä- och möbelbranschen 434 maskinsnickare de närmaste tre åren.

De båda inriktningarna leder till yrkesroller som delar yrkesgrupp: 7523 – maskinsnickare och maskinoperatörer, träindustri. Av SCB:s yrkesregister framgår att det fanns 6 377 anställda i yrkesgruppen 2023. Merparten av de anställda i yrkesgruppen, 4 343 personer, hade en gymnasial utbildning. Antal personer med en eftergymnasial utbildning, mindre än 3 år, var 476.

Rekryteringsbehovet inom en viss yrkesroll påverkas bland annat av pensionsavgångar. I yrkesgruppen fanns det 921 personer i åldersgruppen 55–59 år. Ett antagande är att de börjar gå i pension under perioden 2029–2033, med i genomsnitt 184 pensionsavgångar per år. Det kan också finnas andra orsaker till att man lämnar yrket. Ett kompetenstapp sker till exempel när erfarna yrkesarbetare inom branschen rekryteras till tjänstemannaroller.

Produktionstekniker

Produktionstekniker är enligt TMF en brett efterfrågad kompetens i branschen som bedömer att det behövs i snitt cirka 50 produktionstekniker från yrkeshögskolan per år. Enligt TMF är tillflödet från andra utbildningsformer ganska lågt, vilket talar för att yrkeshögskolan skulle vara en av arbetslivet efterfrågad utbildningsväg. TMF menar också att företagen i branschen idag inte gör någon åtskillnad mellan högskole- och yrkeshögskoleutbildade personer.

Enligt *Industrins kompetensbehov 2024–2027* behöver trä- och möbelbranschen 795 medarbetare inom produktion de närmaste tre åren. För mer information om inriktningarna CNC-tekniker och produktionstekniker hänvisas till områdesanalysen *Industriell produktion*.

Trähusprojektör

Småhusbranschen har drabbats hårt av konjunkturen men utvecklas också mot byggnation av flerbostadshus. Det faktum att medarbetare har lämnat branschen under lågkonjunkturen och fått arbete i andra branscher, har lett till ett kompetenstapp. Situationen har därmed snarare drivit på kompetensbehoven menar TMF. På konstruktörssidan uppger TMF ett behov av cirka 150 medarbetare per år, varav cirka hälften bedöms behöva komma från yrkeshögskolan.

YH-kurser – för yrkesverksamma inom trä- och möbelproduktion

Yrkeshögskolans kurser kan användas för kompetensutveckling av yrkesverksamma. Enligt *Industrins kompetensbehov 2024–2027* är de mest efterfrågade kompetenserna från trä- och möbelbranschen följande i fallande ordning:

- Miljö och hållbarhet
- Projektledning
- Produktionsledning och planering
- Ledarskapsförmåga
- Hållbar produktion
- Automation
- Kvalitetsteknik och metoder
- CAD

Kurser inom robotprogrammering, mätteknik, underhåll och handhavande av automatiserade processer, säkerhet, hållbarhet i produktion och digitalisering kan vara exempel för vidareutveckling av CNC-operatörer. Även produktionstekniker kan behöva kompetensutveckling för att kunna utveckla produktionen utifrån de möjligheter som nya teknologier ger. Automations-teknik är ett viktigt kompetensområde som enligt TMF vävs in i flera yrkesroller.

Tabellen nedan visar antalet beviljade platser för områdesanalysens utbildningsinriktningar 2024–2026. Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Platser inom kurser med startår per utbildningsinriktning	2024	2025	2026
Trähusprojektör	95	35	
Totalsumma	95	35	

Källa: MYH.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

De tre Smålandsregionerna Kalmar, Jönköping och Kronoberg står för över 45 procent av all träförädling i Sverige. Det finns även ett omfattande träkluster i norra Västerbotten och södra Norrbotten. Därutöver finns kluster av företag i Västra Götaland med Skaraborg, i östra Skåne och i Värmland. Det kan även finnas mindre konstellationer av företag eller dominerande företag på andra ställen i landet som har behov av kompetens.

Enligt *Industrins kompetensbehov 2024–2027* behöver branschen följande antal personer utifrån en regional fördelning under en treårsperiod:

- CNC-operatörer – 675 medarbetare. Störst behov, 215 personer, finns i det geografiska område som definieras Småland och öarna. Därefter kommer Västsverige och Norra Mellansverige med ett behov om cirka 170 personer vardera.
- Maskinsnickare – 434 medarbetare. Störst behov, 136 personer, finns i det geografiska område som definieras Småland och öarna. Därefter kommer Västsverige med ett behov av 96 personer och Stockholm och Sydsverige med ett behov om cirka 60 personer vardera.
- Produktionsmedarbetare – 795 medarbetare. Allra störst behov, 519 personer, finns i Västsverige.
- Ingenjörer produktion – 270 medarbetare. Behoven är störst i Norra Mellansverige med 111 medarbetare. TMF bedömer att det behövs i snitt cirka 50 produktionstekniker från yrkeshögskolan varje år.

Nedanstående tabeller visar antal platser för industriell trätekniker och för trähusprojektör, som avslutas per år i respektive region/län. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att det motsvarar antal personer som examineras.

Utbildningar till *trätekniker, industriell*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Värmland	16	16	16	16	16	
Västra Götaland		10	10	10	10	

Källa: MYH.

Utbildningar till trähushusprojektör. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Halland, Kronoberg och Stockholm*		30	30	30		
Jönköping	20		20	20		
Kronoberg	30					

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Regionalt utvecklingsansvariga

Myndigheten för också en dialog om efterfrågan på kompetens med regionernas utvecklingsansvariga (RUA). Regionerna besvarar varje år en enkät som myndigheten skickar ut gällande efterfrågan på kompetens för de olika utbildningsinriktningarna inom yrkeshögskolan. Det utbud som regionerna har svarat på var det som gällde 2024 och nya platser kan ha tillkommit sedan dess. Att en region inte svarar på vilka behov som finns, behöver inte betyda att det saknas efterfrågan på kompetens inom en utbildningsinriktning.

Trätekniker, industriell

Regionerna Värmland och Jönköpings län har uppgett att platserna bör bibehållas. Region Värmland beskriver att det finns flera stora företag inom träindustrin i regionen. Behoven bedöms som fortsatt stora på grund av pensionsavgångar och efterfrågan på produkter inom trä utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Trähushusprojektör

Region Jönköpings län har uppgett att platserna bör bibehållas.

Bedömning av utveckling för nya platser inom YH-program med start från 2026

Som beskrivs inledningsvis i områdesanalysen är bedömningen inte ett facit över utfallet av årets ansökningsomgång inom yrkeshögskolans program. Antalet platser kan komma att bli färre eller fler än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer såsom bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan samtliga utbildningsinriktningar.

Bedömningen kommer att ses över årligen i samband med att områdesanalyserna uppdateras.

Trätekniker, industriell

Platsernas dimensionering inom yrkeshögskolan ligger för närvarande på mellan 15–45 per år.

Bedömningen är att dimensioneringen skulle behöva öka för att bättre kunna svara upp mot branschens kompetensbehov.

Trähusprojektör

Bedömningen är att dimensioneringen kan bibehållas och möjligen skulle kunna öka något utifrån nuvarande nivå på cirka 50 platser per år.

Definitioner	
Andel i arbete	De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen. Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.
Arbetets överensstämmelse med utbildningen	Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.
Examensgrad	Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad. Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen. Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har. För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.
Konfidensintervall	Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).
Utnyttjade platser	Utnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.
SUN-inriktningar	Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav). Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan

Box 145

721 05 Västerås

www.myh.se